

Nem értem...

Időpont: Vízkereszt utáni első vasárnap, 1929. január 13. [Helyszín: Győr ?]

Alapige: Lukács 2:41-52.

Az ő szülei pedig évenként feljártak Jeruzsálembe a húsvét ünnepére. És mikor tizenkét esztendő lett, fölmenének Jeruzsálembe az ünnep szokása szerint; És mikor eltelének a napok, mikor ők visszatérének, a gyermek Jézus visszamarada Jeruzsálemben; és nem vevék észre sem József, sem az ő anyja; Hanem azt gondolván, hogy az úti társaságban van, egy napi járó földet menének, és keresék őt a rokonok és az ismerősök között; És mikor nem találák őt, visszamenének Jeruzsálembe, hogy megkeressék. És lőn, hogy harmadnapra megtalálták őt a templomban, a doktorok között ülve, a mint őket hallgatta, és kérdezgette őket. És mindnyájan, a kik őt hallgatták, elálmélkodának az ő értelmén és az ő feleletein. És meglátván őt, elcsodálkozának, és monda néki az ő anyja: Fiam, miért cselekedted ezt velünk? Ímé atyád és én nagy bánattal kerestünk téged. Ő pedig monda nékik: Mi dolog, hogy engem kerestetek? Avagy nem tudjátok-é, hogy nékem azokban kell foglalatosnak lennem, a melyek az én Atyámnak dolgai? De ők nem érték e beszédet, a mit ő nékik szóla. És aláméne velök, és méne Názáretbe; és engedelmes vala nékik. És az ő anyja szívében tartá mind ezeket a dolgokat. Jézus pedig gyarapodék bölcsességben és testének állapotjában, és az Isten és emberek előtt való kedvességben.

Keresztyén testvéreim! Mikor a jeruzsálemi templomban a gyermek Jézus ajkáról felnőtthez méltó kijelentés hangzik el arról, mi az ő életelve és célja, az ott lévő tudós doktorokról azt jegyzi fel a Szentkönyv, hogy nem értették meg azt, amit Jézus mondott. Ha az ember maga elé állítja ezt a történetet, észre veszi, hogy ez a két rövid szó visszhangzik az egész történeten keresztül – nem értem, nem értem.

Ott ül Jézus a templomban, körülötte folyik a ceremónia s a gyermek Jézus nagy, csodálkozó tekintetét körülhordozza és talán szép fürtös fejét is megrázza mikor rózsás ajkán elröppen csendesen ez a két szó: nem értem, nem értem. Nem érti, azért is marad ott, hogy kérdezzen. Majd változik a kép. A templom kiürül, mennek haza az emberek, már egy napi járóföldet tesz meg Mária és József, mikor észreveszik, hogy Jézus nincs a sokaságban. Keresik mindenfelé, kérdezik az ismerősöket, rokonokat: nem látták-e a gyermeket? Nem látták, nem értik, hova lehetett a gyermek. Mennek visszafelé, tekintetük bejárja az egész tájat, megzörgetnek minden bokrot, nem aluszik-e alatta, keresik az utcákon és ajkukon e két szó hallatszik: nem értem, nem értem, hol lehet ez a gyermek.

Ez alatt Jézus ott ül a tudósok között a templomban és amint kérdezi a tudósokat, amint lelkének egy-egy szikrája kipattan a templom misztikus csendjében, az öreg doktorok fejüket csóválva mondják egymásnak: nem értem, honnét van ebben a gyermekben ennyi bölcsesség. Mikor kinyílik az ajtó és a szülők megjelennek a templom küszöbén, amint meglátják a gyermeket, bámuló tekintetükben ott van ismét e két szó: nem értem. Amikor pedig Jézus látja szüleinek örömtől csillogó szemét és hallja szemrehányó hangjukat: fiam, miért cselekedted ezt velünk – akkor meg Jézus csodálkozik el és mondja: nem értem, hogy ti nem tudjátok, hogy nekem azokban kell foglalatzkodnom, amelyek az én Atyám dolgai.

Keresztyén testvéreim! Szeretném, ha e mai napon e két szóval kapcsolatban foglalkoznánk azzal, hogy a világ mit nem ért meg Jézusban. Tehát nézzük meg, melyek azok a dolgok, melyen a világ megbotránkozik és azt mondja: nem értem!

1./ Nem érti meg e világ Jézusban azt, hogy legkedvesebb helye a templom. József és Mária is tudhatták volna ezt, mert látták, milyen örömmel készül a templomba, és mégis mindenütt elképzelték őt, csak a templomban nem. Mindenhol kérdezősködnek utána az alkonyodó estbe belekiáltják nevét, és ha az egyik bokor tövében szenderegve találják, egész természetesnek találják, hogy elfáradt és elnyomta az álom. Természetes lett volna az is, ha visszamenve megtalálják Jeruzsálem egyik utcájának csillogó kirakata, vagy egy cirkuszi látványosság előtt, hisz a falusi gyermek egyszerű lelkét hamar megragadja a látványosság s szemét elkápráztatja a világvárosnak csodálatos kaleidoszkópja. És mégis, mikor már mindenütt hiába keresik, csak akkor mennek a templomba, talán akkor is azért, hogy imádságot küldjenek fel Istenhez, hogy mutassa meg, hol találják meg Jézust, és így bukkannak rá.

Oh, kedves testvérem, figyeld meg, a világ azóta sem változott semmit. Ma is mindent meg tud érteni, csak azt nem, hogy legjobban a templomban. Nem érti meg, hogy mi a templom kemény padján is olyan álmokat álmodunk, amit sehol máshol nem lehet. Itt megnyílik az ég előttünk, halljuk a vigasztaló szavakat, melyek letörölik szemeinkről a könnyecskéket, sebeinket meggyógyítják. Nem értik meg, hogy nekünk jobb egy nap itt, az Isten házában, mint ezer esztendeig máshol. Nem érti meg a világ, hogy vannak emberek, kiknek kilométerek távolsága sem távolság, csak hogy itt lehessenek. Ellenben megértik és természetesnek találják azt a kifogást, aki azt mondja, egész héten távol van családjától, jóformán csak aludni és enni megy haza, ha ezt az egy napot teljesen otthon tölti. Megértik azt az embert is, aki azt állítja, hogy az egész heti munka annyira igénybe veszi minden munkabíró képességét, szervezetét annyira lerombolja, hogy szüksége van egész napi pihenésre, hogy másnap új erővel

folytathassa munkáját. Megértik, ha vasárnap korán reggel puskával a vállán elindul az egész héten robotoló ember friss levegőt szívni, vagy csónakba száll és a Duna üdítő habjain ringatja magát, hogy regenerálja erejét és egészségét. Azt is megértik, ha én a robotos élet mindennapiságából kikívánkozom, és ott akarom tölteni szabad időmet, ahol a gyönyör, a szórakozás mámorá elfelejteti velem, milyen nehéz az élet. Mindezt megértik, csak azt nem, hogy a templom az a hely, hol az egész heti fáradságot és robotot el lehet felejteni, ahol új erőt gyűjthetünk a következő hétre.

Úgy érzem, kedves testvérem, ez a történet minden vasárnap megismétlődik, csak hogy nem Mária és József keresi Jézust, hanem Isten keres téged. Ő nem keres téged árnyas fa tövében, szórakozás mámorában, de keres itt, ezen a helyen, hol rád is vár hely, hol üres a helyed, és milyen fájdalom számára, hogy még mindig van elég üres hely, nem telt be még a háza.

2./ Nem tudja a világ megérteni azt sem, hogy Jézus számára a Lélek a legnagyobb érték. Kedves testvéreim! Akik gyermekekkel foglalkoznak, azok tudják, hogy sohasem azon csodálkoznak és döbbennek meg a szülők, hogy gyermekük többet tud, mint a hasonló korban lévő, hanem, hogy bizonyos dolgokról milyen ítéletet alkotnak és olyan szemüveggel nézik a világot, amelyet egy gyermektől nem lehet várni. Jézuson is ezért csodálkoznak az öreg tudósok, nem értik, hogy egy gyermek milyen ítéletet tud mondani a világról. Oh, én azt hiszem, Jézus még igen sokszor találkozhatott ezzel a fejet csóváló mormogással: nem értem, nem értem. Oh, hogy tudta ő leegyszerűsíteni egy tételben azt, hogy mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri, ha a lelkében kárt vall. A Lélek értékét emelte ki a hegyi beszédben is. Nem azon csodálkozunk, milyen színezetet ad a tízparancsolatnak, hanem hogyan viszi egy nevezőre az egész keresztyénséget, mikor azt állítja szemünk elé: mindent a Lélekért és semmit kárára!

Nem tudja megérteni a világ, hogy vannak örömök, amelyek ártatlannak látszanak, amelyektől azonban én távol tartom magamat, mert érzem, hogy a lelkemnek nem használ. Nem tudja megérteni Jézusban és követőiben azt, hogy vannak fájdalmaik és szenvedéseik, amiért nem szorul ökölbe kezük és nem mond átkot ajkuk, hanem könnyezve csókolják meg érte Isten kezét. Nem érti meg a világ, hogy vannak szenvedések, melyeknek izzó kohójában tisztul, nemesedik a Lélek.

Kedves testvérem! Én nem tudom, te melyik csoporthoz tartozol, azokhoz-e akikre a világ csodálkozva néz, vagy pedig azok közé, akik megállnak azon csodálkozni, hogy egyes embereknek bizonyos dolgokról milyen értékítéletük van, s megállva előttük azt mondod: nem értem, nem értem!

3./ Azután nem érti meg a világ az Úr Jézusban és a keresztyén emberben az Isten iránti engedelmisséget.

Mikor kifelé sodródik a tömeg a templomból, Jézus hallja a parancsot: megyünk hazafelé, de úgy érezte, ugyanakkor lelke mélyén egy hang szólal meg: itt maradsz! Jézus sohasem szegült ellen József és Mária akaratának, láthatjuk ezt abból is, hogy egy napi járóföldet mennek már, mire észreveszik hiányát, annyira biztosak voltak abban, hogy Jézus szót fogadva megy velük haza. Kedves testvérem, te nem tudnál egy óráig sem nyugodtan maradni, ha nem látnád állandóan magad mellett gyermeked. Jézus most mégsem engedelmeskedik, mert szülei parancsszava mellett megszólal Isten parancsa is – itt maradsz, és Jézus engedelmeskedik. Feleslegesnek tartja még azt is, hogy szóljon szüleinek, ő maradni akar, nem szól ismerőseiknek sem, hogy figyelmeztessék szüleit majd elmaradásának okáról, sodorja őt Isten parancsa befelé a templomba.

Ezt az engedelmisséget a világ ma sem tudja megérteni, mint ahogyan Péter sem értette meg, miért megy Jézus Jeruzsálembe, ha tudja, hogy ott meg fog halni. Nem érti meg a világ a Pálokat, akik főpapi bíborszékeket dobnak oda és inkább járják a poros országutat, ha Isten azt parancsolja. Nem tudják megérteni, hogy vannak emberek, akik karrierjüket, kincsuiket, feleségüket és gyermekeiket teszik Isten oltárára, ha úgy érzik, Istennek ez az akarata. Nem értették meg Luthert sem, mikor odaállott a wormszi birodalmi gyűlés elé és azt mondotta: itt állok, másként nem tehetek, Isten engem úgy segítjen!

Kedves testvérem, hadd mondjam meg neked, ha te még nem érted, hogy legjobb a templomban, a legnagyobb érték a Lélek, legelőször Istennek kell engedelmeskedni, akkor még nem érted meg, hogy Jézus nem érti, hogy még te ezt mindig nem érted. Nézd, hogyan egyenesedik ki a gyermek Jézus és kezd csillogni szeme, mikor anyja számon kéri: miért tetted ezt velünk fiam, látod én és atyád fájdalommal kerestünk tégedet. Nézd, hogy rázza a fejét, amint azt mondja: én nem értem, hogy engem kerestetek, hisz nektek tudnotok kellett volna, hogy nekem azokban kell foglalatossá lennem, melyek az én Atyám dolgai. Tudnotok kellett volna, hisz anyám, te beszéltél nekem csodálatos történeteket születésemről. Te mondtad, hogy Szentlélektől fogantattam, s mikor születtem, csillag jelent meg az égen, és e csillag után jöttek el a napkeleti bölcsek. Te mutattad meg a sok kincset és mirhát, mit az én tiszteletemre hoztak! József – hisz te beszéltél arról, mennyi gyermekikoly hallatszott a betlehemi éjszakában, s folyt patakokban a vér, hány anyának járta át a szívét a tör énmiattam. Hát ti nem értitek, hogy nekem az én

Atyám dolgaival kell foglalatostkodnom? Ennyi tapasztalat van hátatok mögött és még most sem értitek?

Kedves testvérem! Ha te még most sem érted ezt, akkor terád is rád néz a gyermek Jézus nagy csodálkozó szemével és azt mondja: hányszor tapasztaltad már meg, hogy nincs drágább hely a templomnál? A legdrágább ezen a világon a Lélek, hányszor hallottad már, hogy Istennek kell engedelmeskedni... én nem értem, hogy te még mindig nem érted meg!

Úgy szeretném, ha ebben az órában nem úgy néznél Jézusra, mint Mária és József, csodálkozva és meg nem értve. Oh, hadd ragyogjon fel Jézus szeme, mikor rád tekint: köszönöm, hogy te megértettél engemet, megértetted azt, amit a világ nem ért meg. Köszönöm, hogy hozzám szegődtél és nem kell társtalanul járnom a világot. Ámen.